

Nr 12/2023
15 września 2023 r.

Ryzyko dnia codziennego: Międzynarodowe badanie ujawnia niski poziom wiedzy na temat ryzyka wśród ogółu społeczeństwa

Na zlecenie Vienna Insurance Group (VIG) firma Gallup International zbadała wiedzę na temat różnego rodzaju ryzyka w dziewięciu państwach Europy Centralnej i Wschodniej (CEE). Reprezentatywne badanie wskazuje na wyraźne braki w wiedzy na temat ryzyka oraz powszechne błędne przekonania co do bezpieczeństwa finansowego zapewnianego przez instytucje państwowe lub społeczne.

- Około dwie trzecie społeczeństwa ma niską świadomość ryzyka związanego ze zdrowiem, pracą, mieszkaniem i odpowiedzialnością cywilną, a także cyberprzestępczością lub jest go całkowicie nieświadoma
- 7 z 10 respondentów nie wierzy w możliwość wystąpienia tego ryzyka, nawet jeśli jednocześnie ocenia potencjalne szkody jako wysokie
- Około dwie trzecie zakłada interwencję sektora publicznego w razie wystąpienia zagrożeń dla zdrowia i niezdolności do pracy; w przypadku strat w obiektach mieszkalnych tego zdania jest 60% badanych

Wiedza na temat ryzyka jako społeczne zaangażowanie na rzecz zrównoważonego rozwoju

W czerwcu i lipcu 2023 r. w ramach reprezentatywnego badania przeprowadzono ankietę wśród 9000 osób powyżej 18 roku życia z wybranych kluczowych rynków Vienna Insurance Group w Bułgarii, Chorwacji, Austrii, Polsce, Rumunii, Serbii, Słowacji, Cechach i na Węgrzech. Skoncentrowano się na postrzeganiu najczęstszego ryzyka dnia codziennego, prawdopodobieństwie jego wystąpienia, potencjalnych skutkach oraz podejmowanych w związku z tym działaniach. Badanie rynku stanowi podstawę dla ukierunkowanych aktywności VIG, mających na celu zwiększenie wiedzy z zakresu ryzyka w regionie CEE, a tym samym umożliwienie działania, które byłoby społecznie zrównoważone.

„Ludzie zabezpieczają się przed ryzykiem tylko wtedy, gdy mają świadomość kwestii takich, jak bezpieczeństwo finansowe i ochrona przed ryzykiem. W ramach naszego strategicznego programu VIG 25 ustaliliśmy, że wzrost wiedzy na temat ryzyka jest kluczowym priorytetem naszych społecznych celów dotyczących zrównoważonego rozwoju. Razem z naszymi spółkami chcemy w nadchodzących latach przyczynić się do poprawy umiejętności radzenia sobie z ryzykiem”, wyjaśnia Hartwig Löger, dyrektor generalny Vienna Insurance Group.

W oparciu o model biznesowy przyjęty w całej grupie program zrównoważonego rozwoju VIG 25 definiuje sześć pól działania. Trzy z nich (inwestycje, ubezpieczenia i operacje biurowe) są ukierunkowane na kwestie związane ze środowiskiem, a kolejne trzy (pracownicy, klienci i społeczeństwo) koncentrują się na kwestiach społecznych. Grupa VIG angażuje się na rzecz poprawy stanu wiedzy na temat ryzyka i podejmuje istotne tematy społeczne, w przypadku których do tej pory praktycznie nie było udokumentowanych danych. Wprowadzając nowy program zrównoważonego rozwoju, grupa VIG zmodyfikowała swoją strategię klimatyczną obowiązującą od maja 2019 r. w całym koncernie i zastąpiła ją dwoma nowymi deklaracjami „**Odpowiedzialne inwestowanie**” i „**Odpowiedzialne ubezpieczenie**”.

Duże zaległości w wiedzy na temat ryzyka

Badanie* skupiało się na następujących kwestiach: ryzyku, ciężkim zachorowaniu, utracie zdolności do pracy, ryzyku w przestrzeni mieszkalnej, ryzyku odpowiedzialności w przypadku zawinionych wypadków i oszustwach internetowych.

W badaniu pojawiły się również pytania o potencjalne koszty związane z wystąpieniem ryzyka i o działania podejmowane w celu samodzielnego zarządzania tym ryzykiem bądź ograniczenia wynikających z niego szkód. *„Wiedza na temat ryzyka jest ogólnie rozumiana jako umiejętność świadomego i przemyślanego podejmowania rozsądnych decyzji w sytuacjach związanych z ryzykiem. Wyniki wskazują na znaczną potrzebę poprawy stanu wiedzy z zakresu ryzyka we wszystkich badanych krajach. Jak dotąd większość respondentów nie zmierzyła się z istotnym ryzykiem nowoczesnego życia. Mimo że wynikające z niego szkody finansowe ocenia jako znaczne”*, podsumowuje Michael Nitsche, wiceprezes Gallup International.

Przeważa ostrożne podejście

Według reprezentatywnego badania najczęściej podejmowanym środkiem mającym na celu zabezpieczenie się przed potencjalnym ryzykiem jest zapobieganie. Zgodnie z hasłem „Skoro uważam, nic mi się nie stanie”, jedna trzecia respondentów deklaruje, że ma ubezpieczenie zdrowotne, ubezpieczenie z tytułu niezdolności do pracy i ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej. Średnio 45% osób ma ubezpieczenie mieszkania lub domu. Od 20 do 30% zgromadziło własne rezerwy na wypadek tego ryzyka i wychodzi z założenia, że to wystarczy. Co piąta osoba nie podjęła właściwie żadnych działań, co można przypisać kosztom, fatalizmowi i wyparciu.

Apel do państwa

Warto nadmienić, że większość respondentów wychodzi z założenia, że jej straty zostaną pokryte – przynajmniej częściowo – przez państwo lub społeczeństwo. Tak więc dwie trzecie respondentów w razie wystąpienia zagrożeń dla zdrowia i niezdolności do pracy liczy na interwencję sektora publicznego. W przypadku strat w obiektach mieszkalnych mowa już o 60% badanych. Mniej więcej 40% osób sądzi, że dotyczy to nawet strat spowodowanych oszustwami internetowymi, a niemal połowa uważa, że państwo powinno przejąć odpowiedzialność również w przypadku odpowiedzialności indywidualnej. Im wyższa szkoda, tym większe oczekiwanie, że koszty poniesie państwo lub społeczeństwo. Niemal 90% badanych chce, aby koszty wynikające z ryzyka dla zdrowia i utraty zdolności do pracy ponosił ogół społeczeństwa; a 80% z nich jest tego samego zdania także w odniesieniu do strat w obiektach mieszkalnych. Przeszło połowa respondentów jest zdania, że powinno tak być również w przypadku kosztów związanych z oszustwami w internecie i odpowiedzialnością osobistą.

Więcej doradztwa mile widziane

Znaczna część badanych jest jednak świadoma własnej niewiedzy na temat ryzyka. Więcej niż co druga osoba chce szukać informacji i doradztwa w kompetentnych źródłach. Mniej więcej tyle samo badanych byłoby gotowych ponieść nakłady finansowe, aby zabezpieczyć się przed szkodami na własną rękę. *„Niezależnie od naszego interesu handlowego, naszym obowiązkiem jest spełnienie potrzeby informacji i doradztwa, a tym samym poprawa stanu wiedzy na temat ryzyka w społeczeństwie”*, stwierdza Hartwig Löger.

Cztery rodzaje podejść do ryzyka

Na podstawie cech społeczno-demograficznych i psychologicznych, w ramach badania wyróżniono cztery typy osób: wypierające, niepewne, racjonalne i lękliwe.

- Najwięcej badanych, bo aż **33%** to **osoby wypierające**, które sądzą, że zawsze mają wszystko pod kontrolą. Osoby te tłumią trudne emocje i konsekwentnie unikają stresujących sytuacji. Co do zasady znają się na finansach, lecz z uwagi na swoje predyspozycje psychiczne reagują na ryzyko słabo lub wcale.
- **28%** respondentów to grupa **osób niepewnych**. Osoby te często obsesyjnie zajmują się nieprzyjemnymi emocjami i usiłują kontrolować ryzyko.

W związku z tym mają bardzo wysoką świadomość ryzyka, lecz brakuje im umiejętności radzenia sobie z nim w aspekcie finansowym. Dlatego ich strategie zarządzania ryzykiem tylko sporadycznie okazują się skuteczne.

- **27%** badanych to **osoby racjonalne** o spokojnym usposobieniu, które są przekonane, że mogą wziąć życie we własne ręce. Aktywnie poszukują rozwiązań problemów. Nawet jeśli mają ograniczoną świadomość ryzyka i są wręcz gotowe je ponieść, to ich strategie radzenia sobie z ryzykiem są bardzo skuteczne, ponieważ dysponują ugruntowaną wiedzą w kwestiach finansów.
- Najniższy odsetek wynoszący **12%** stanowią **osoby lęklive**, które mają tendencję do reagowania w przesadny sposób i bywają impulsywne. Wprawdzie są bardziej świadome ryzyka niż inni, ale ich strategie walki z nim są mniej skuteczne.

Tak czy inaczej, w przypadku działań mających na celu poprawę stanu wiedzy na temat ryzyk należy uwzględnić różnice w podejściu do ryzyka. Podsumowując, można stwierdzić, że ze względu na brak wiedzy z zakresu ryzyka i bariery psychiczne 7 z 10 respondentów nie potrafi skutecznie radzić sobie z ryzykiem.

Brak wiedzy na temat ryzyka koreluje z brakiem wiedzy z zakresu finansów

Wyniki w zakresie braku świadomości ryzyka pozwalają doszukać się analogii do obecnie szeroko dyskutowanego tematu braku wiedzy o finansach. Jak wynika z badania, 80% osób w wieku od 18 do 29 lat oraz 70% osób powyżej 30. roku życia ma niską lub przeciętną wiedzę z zakresu finansów. Tym samym badanie dowodzi zapotrzebowania na edukację i informacje w tym zakresie.

„W tych dwóch obszarach system edukacji ma sporo do nadrobienia. W szkołach nie uczy się o finansach ani o ryzyku. Instytucje edukacyjne i partnerzy świadczący usługi finansowe powinni połączyć siły i zacząć współpracować. Jako grupa VIG będziemy uruchamiać inicjatywy mające na celu zwiększenie wiedzy na temat ryzyka w społeczeństwie – to nasz najważniejszy priorytet w obszarze zrównoważonego rozwoju społecznego”, stwierdza Hartwig Löger.

*Aby zapewnić, że w reprezentatywnej próbie losowej uwzględniono wszystkie istotne grupy społeczne, do zbierania danych wybrano tzw. metodę mixed-mode, która łączy wywiady online z wywiadami telefonicznymi.

Vienna Insurance Group (VIG) to wiodąca grupa ubezpieczeniowa w całym regionie Europy Środkowo-Wschodniej (CEE). Ponad 50 spółek ubezpieczeniowych i funduszy emerytalnych w 30 krajach tworzy grupę o długiej tradycji, silnych markach i bliskich relacjach z klientami. Każdego dnia niemal 29 000 pracowników VIG dba o potrzeby niemal 28 milionów klientów. Od 1994 r. akcje VIG są notowane na giełdzie wiedeńskiej, od 2008 r. na giełdzie w Pradze, a od 2022 r. również w Budapeszcie. Ciesząca się międzynarodowym uznaniem agencja ratingowa Standard & Poor's przyznała grupie VIG ocenę „A+” z perspektywą stabilną. VIG współpracuje ściśle z Erste Group, największym bankiem detalicznym w Europie Środkowej i Wschodniej.

Pytania:

VIENNA INSURANCE GROUP AG Wiener Versicherung Gruppe

Simon Schuett
Schottenring 30, 1010 Vienna
Phone: +43 (0)50 390-20075
mailto: simon.schuett@vig.com

Komunikat prasowy jest dostępny również pod adresem <http://www.group.vig>